

Putins strategi i Syrien: Det Westfalske Princip i praksis

19. marts 2016 – Efter at der nu er gået flere dage, siden den russiske præsident Vladimir Putin gav meddelelse om den delvise tilbagetrækning af russiske militærstyrker fra Syrien, er de mere generelle principper, der ligger bag dette træk, ved at blive åbenbare for relativt kompetente iagttagere. Fyodor Lukyanov, redaktør for *Russia in Global Affairs*, skrev i går en artikel i *Huffington Post*, hvor han går mere i detaljer med, hvorfor og hvordan, Putins strategi i Syrien har lagt fundamentet for en politisk afgørelse. Putin har gjort det, han sagde, han ville gøre lige fra begyndelsen, bemærker Lukyanov. Han bemærker desuden det fundamentale skel mellem det russiske og vestlige verdenssyn: »Fra Moskvas standpunkt kan kun støtte til legitime regeringer, selv de ikke-demokratiske, i det mindste sinke det overvældende kollaps af det regionale sikkerhedssystem og understøtte generel stabilitet. Alle ambitioner om at forbedre den måde, nationer regeres på, fører til ukontrolleret socio-politisk eksplosion og nedtagelse af institutioner, hvilket er den bedste måde at skabe et vakuum for terrorisme på. Den vestlige fremgangsmåde er den modsatte: autoritære og dermed 'onde' regeringer bør erstattes af demokratiske, 'gode' regeringer. Det er derfor, det russiske mantra lyder 'rør ikke ved det, der er tilbage', alt imens det vestlige mantra er 'diktator må væk'. Dette er grunden til, at Ruslands fremgangsmåde over for Syrien var at styrke staten, i modsætning til de amerikansk anførte operationer for regimeskift.«

I henseende til at skabe betingelserne for en politisk afgørelse har Moskva ændret betingelserne på jorden. »Oppositionen har ikke længere noget håb om at vinde militært, og det samme gælder for regimet efter en eventuel exit af russiske tropper [selv om en iagttager påpeger, at der har

været meget få russiske tropper på jorden, mens luftstøtte til den syriske hær fortsætter, -red.]. Moskva ønsker ikke at blive et gidsel for Damaskus' politik, der søger at bevare status quo«, skriver Lukyanov. »Men det er kun få i Moskva, der mener, at det nuværende syriske regime vil holde længe uden ændringer. Syrien har brug for dybtgående reformer for at genoprette staten. Og Moskvas beslutning om delvis at trække sig tilbage er også et signal til de syriske myndigheder om, at Rusland ikke vil gøre deres arbejde for dem.«

Krigen mod ISIS må nu vende sig mod en krig på jorden, ideelt set med en forenet indsats fra både regeringens og oppositionens styrker. »Men dette kan kun opnås gennem en politisk proces«, skriver Lukyanov. »Ved at intervenere i oktober viste Moskva oppositionen, at den ikke kan forvente at vinde denne krig«, konkluderer Lukyanov. »Ved nu her i marts at trække nogle styrker ud, sender Rusland det samme signal til regimet: det kan ikke forlade sig på russisk militærmagt for at vinde en total, militær sejr.« Syrien vil forandre sig, men det vil blive et Syrien, hvor Moskva kan indgå med alle parter, og dette vil give mulighed for en politisk afgørelse.

Den tidligere officer i MI6, Alistair Crooke, skrev også en artikel i *Huffington Post* og fremfører, at Ruslands tilbagetrækning ikke så meget er en tilbagetrækning, som det er en rotation af styrker, idet russiske styrker aktivt støtter den syriske hær dér, hvor den er i kamp mod ISIS. Men hvad så siden, man ønsker at kalde det, så er det »et temposkift, der med overlæg bruges til at metastasere politikken, til med et voldsomt stød at vælte politikken af sporet og ud på nye veje«. Efter Crookes mening kunne en kickstart af forhandlinger mellem parterne i konflikten være mindre vigtig for Putin end at fremtvinge reelt samarbejde fra USA's side, men han har under alle omstændigheder opnået begge dele. »Putins tilbagetrækning – eller rotation – har utvivlsomt galvaniseret den politiske ramme på forskellig vis. Det lægger pres både på Damaskus og på de oppositionsgrupper,

der deltager i Genève-forhandlingerne – med mindre hele den russiske luftstyrke af en eller anden grund skulle blive tvunget til vende tilbage«, skriver Crooke. »Mere end noget andet, pålægger det USA det ubehagelige ansvar at standse sine allieredes (Tyrkiet, Saudi-Arabien og Qatar) bevæbning og finansiering af deres stedfortrædere i denne krig.«

Crooke fortsætter med at sige, at der er en fælles tråd, der løber igennem både krisen i Ukraine og Syrien for Putin: at undgå en konfrontation med NATO og Vesten, men han antyder, at et arrangement i stil med Minsk-aftalerne ikke ville passe til Syrien. Syrien var før jihadiernes ankomst ikke en sekterisk nation, så den form for føderalisme, som Rusland gerne ser i Ukraine, ville ikke fungere i Syrien. Men den virkeligt interessante del af Crookes rapport er indikeringen af, at det intense, russiske arbejde for at skabe våbenstilstand på jorden – flere end 40 sådanne lokale våbenhviler er blevet underskrevet – i realiteten er en flanke imod saudierne potentielle sabotage i form af den Høje Forhandlingskomite. »Hvis Genève-processen slår fejl, vil vi få en proces fra bunden og op at se i stedet«, skriver Crooke. Han burde have sagt det ligeud: denne indsats er en flanke imod den saudisk sponsorerede Høje Forhandlingskomite. »På basis af disse aftaler, af hvilke nogle er blevet forhandlet af FN og andre af den syriske regering, vil lokale valg sluttelig blive afholdt. Dernæst regionale valg. Dernæst valg til parlamentet. Forfatningen vil blive revideret. Og sluttelig vil præsidentvalg blive afholdt under international overvågning. Kort sagt, så ville syrere – både hjemme og i eksil – sluttelig træffe beslutning om deres egen styrelse.« For at dette skal kunne lade sig gøre, er det dog afgørende med tillid mellem USA og Rusland. Der er intet andet valg på bordet nu, hvor regimeskift er taget af bordet.